

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

. Ճանապարհ կենաց .

Կեանքս այս մահու են ճանապարհ , այս ընթաց
Երագանցուկ խաղայ ընդ մարդ զառաջին ,
Ընդ որ ածէ մայր ըզմանուկ ըզձեռաց ,
Հեղեալ մաղթանս առ Կուսածին :

Յեզերս հովտին ձրդի մանկանց ճանապարհ
Ընդ բուրաստան : Անդ մըտածուի միայնակ
Ընկենու մերկ երիտասարդն հողմավար ,
Ըզպարտիզին վարդս ըսպիտակ :

Երբ թափառի սիրողն յանտառս հեշտական ,
Բառնին յաչաց ակընկալիքն յապագայս ,
Ձոր յանըզգայս վարեալ ձրգէ չար սատան ,
Անսուրբ աղբերցն հուպ առ հոսանս :

Կայ ի բացէ ծառն արջնաթոյր , խոյս տուր յար ,
Ծառ գիտութեան ուր խուռն եռան խաբկանք սին .
Տես մի 'նդ ոստովք անկցին աւուրք .քո պայծառ ,
Եւ քաղցր անուրջք քո յուզեսցին :

Թողեալ զպարտէզ , զերդ նըւագաց եւ զծաղկունս ,
Ուր մանկութիւն , եւ սէր ի սէզն ի քուն կան ,
Քայ ուղեւոր հուպ ի հընձոցն հարաւունս ,
Անդ ձեռք նորին կապեն զորայն :

Յաւարտ հընձոցն երթայ հանգչել ի յանդոյր ,
Ի բլուր խարտեաչ հասունացեալ ողկուղաց ,
Ուր թըմբրական դրոշմէ բաժակըն համբոյր ,
Թառամեւոց իւրոց չըրթանց :

Եւս անդրագոյն կայ անապատ մթաստուեր ,
Ծածկեալ նոճեօք ցիր եւ թըփովք տըխրարար .
Հուսկ աւանիկ եւ լեառն անկոխ , ապալեր ,
Ընդ որ սողեալ գայ թուխ խաւար :

Անդր ընդ վերելսդ Աստուած ըզքեզ թողցէ մէն ,
Սոսկն անկանի արդ բարեկամս իսկ քոյին ,
Ե՛րթ . մոռացօնք ըզքեզ ի կտաւ ամփոփեն .
Պեղեն որդիքդ ըզհող շիրմին :

Ո՛վ պանդուխտ հէք . առնու ըզկայ ի վերելս ,
Եւ զանձն ի բաց տեսեալ յուղւոյն , ուրանօր ,
Ի դողդոջուն գիրկ մօրն հանգչէր ընդ երեկս ,
Սըրբէ ըզդառն արտօսր ի թոր :

Չատեալ ի ձէնջ ո՛վ տարիելի գըրգարանք ,
Չարթնու ի սիրտ իւր յիշատակ սիրային ,
Չերով անձկաւ ո՛վ մանկական ըզբօսանք ,
Ողբերգարկէ զեղերգըն հին :

Չուր առ գարուն պարզէ ըզձեռսն ի տարած ,
Ընդ ձըմերան խիստ հողմն ըզկոծս իւր խառնէ .
Մերձ կան ելից սահմանք յետին , և Աստուած
Ձհոգի նորին առ ինք կոչէ :

Մինչ ի մոլար ճանապարհին դանդաշէր ,
Եւ ոտքն առ մէն մի վէմս արին գրոշմէին ,
Ի դէպ անցեալ մահ՝ ձեռս ի ձիգ առնթեր՝
Փակէր ըզբիբս աչաց նորին :

ԱՐՍԷՆ ՀՈՒՍՍԷ

Յուշարար ճառեր .

Մարդ գիտէ որ իրմէ վերջն ալ ուրիշ կեանք մը կայ , և կը սիրէ մշտնջենաւորել իր հայրենեաց և իր տոհմին դիպուածներուն յիշատակը : Երբեմն գիւրդ մը կը գրէ կամ յիշատակարան մը կը փորէ . երբեմն արձան մը կը քանդակէ , կոթող մը կը տնկէ կամ միտալ մը կը կոփէ . բայց շատ անգամ ալ ծառ մը կը տնկէ :

Ծառ մը . . . այս ամենապարզ յիշելիք մըն է : Խոնարհ գեղջուկն ալ կրնայ ունենալ զայն իր արտին մէջ , ինչպէս կայսրն իր դարաստանաց մէջ :

Ծառ յիշատակարանն շատ աւելի ըզգացական ալ է : Լէր բանաստեղծին խօսքը կրնայ ըսել ամեն մարդ գեղեցիկ ծառի մը համար , « Ես տնկեր եմ զայն , ես տեսեր եմ անոր բուսնիլը » : Միթէ մարդ չի յուսար որ իր տնկած ծառն ալ հռչակաւոր ըլլայ ինչպէս Շէքսպիրի թթենին և վիրգիլիոսի չիրմին դափնին , կամ գոնէ չենք յուսար